

PROGRAMA
JUNY
SETEMBRE 2018
MUI·IBA
MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Activitats destacades

El port franc i la fàbrica de Barcelona

Literatura, poder i censura a Barcelona

Modernisme, jazz, BCN

Els pendents de l'aigua

La Guerra Civil a Barcelona

Les cases del Bon Pastor

This is Barcelona Benvinguts a la ciutat

Casal d'estiu

Centre de Recerca i Debat

Espais i relats

El port franc i la fàbrica de Barcelona

MUHBA Casa Padellàs

L'exposició **El port franc i la fàbrica de Barcelona** ofereix una retrospectiva sobre la història de la Zona Franca i el seu impacte polític, econòmic, urbanístic i ambiental.

Al marge esquerre del delta del Llobregat, entre Montjuïc i el riu, batega des de fa més d'un segle l'epicentre de moltes aspiracions de Barcelona i Catalunya. Ideat fa cent anys com un espai portuari de trànsit de mercaderies lliure d'aranzels, el projecte del port franc no s'executà com a tal, sinó que es transformà en una polaritat industrial decisiva per a la conurbació barcelonina i la història de Catalunya des de l'economia, amb la gran indústria automobilística, fins a la política, com a focus de l'antifranquisme militant.

A dia d'avui, enmig del port, l'aeroport, múltiples xarxes de transport terrestre i de telecomunicacions, la Zona Franca és una antena industrial i logística de Barcelona al món i, alhora, un espai d'assaig de fórmules d'innovació econòmica, urbanitat metropolitana i sostenibilitat ambiental, amb una consciència creixent de la seva pertinença al delta del Llobregat i la necessitat de preservar-ne els valors naturals.

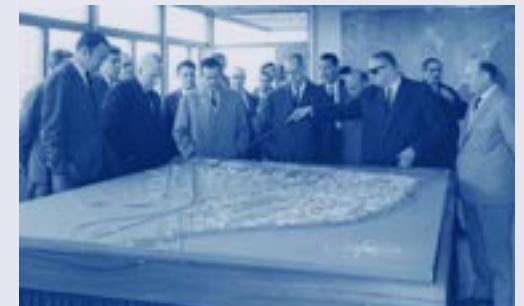
Els reptes de futur que es plantegen per a la Zona Franca i per al conjunt del delta estan en consonància amb la cerca d'un nou model de ciutat més sostenible i habitable. És en aquest sentit que l'Ajuntament de Barcelona impulsa,

en col·laboració amb els de l'Hospitalet de Llobregat i el Prat de Llobregat, un nou pla estratègic per a la plataforma econòmica del delta del Llobregat. En són objectius clau la reindustrialització i l'impuls d'activitats econòmiques innovadores que generin llocs de treball inclusius sobre el sòl industrial disponible, i al mateix temps, la reducció dels impactes ambientals dels establiments industrials i la mobilitat i la creació de nous espais lliures, entre altres fites de sostenibilitat i habitabilitat.

La mostra històrica de síntesi, en la línia de les microexposicions laboratori del Museu, el programa de debats públics i els itineraris per la Zona Franca i el seu entorn han estat ideats i organitzats pel Museu d'Història de Barcelona en col·laboració amb l'Oficina del Pla del Delta del Llobregat.

Proposem aquesta lectura coincidint amb el centenari del naixement del Consorci per a la

Instal·lació i Explotació del Dipòsit Franc de Barcelona (futur Consorci de la Zona Franca), que va escaure a les darreries del 2017.

Itinerari

El port franc i la fàbrica de Barcelona, a càrrec de **Marc A. García** i **Patricia Giménez**. 29/9/2018, de 10 a 14 h. 5 €. Inici: MUHBA Plaça del Rei

Literatura, poder i censura a Barcelona

A Vil·la Joana conflueixen la història de la ciutat, l'educació per la paraula a les Escoles Vil·la Joana, i els patrimonis literaris, amb Jacint Verdaguer com a principal referent. L'espai museístic mostra en quatre àmbits –Casa, Literatura, Verdaguer, Barcelona–, com la capital de Catalunya esdevé una ciutat de la paraula i la literatura.

Plantes i animals que inspiren Verdaguer

Itinerari literari i naturalista a càrrec de **Pere Alzina**. 2/6/2018, d'11.30 a 13.30 h. Gratuït. Coorganitzat amb el Consorci del Parc Natural de Collserola.

La formiga. Itinerari vital de Verdaguer

Ruta literària Barcelona/Folgueroles/ Barcelona que inclou les visites comentades a les dues cases museu dedicades a la memòria del poeta i una lectura a l'església de Folgueroles. 3/6/2018. Inici: ronda Universitat, 11, a les 10 h. Final: 19.30 h. 16,90 €. Imprescindible reserva prèvia. Trasllat en autocar. El dinar va a compte de cadascú.

Espais enllà. Els clàssics de la literatura catalana en un clic

Un espectacle poètic per descobrir el Mapa Literari Català, una eina que uneix literatura i paisatge i ens acosta a més d'un miler i mig d'espais literaris creats a partir de la mirada i l'univers creatiu dels nostres grans autors. Espectacle literari a càrrec de **Gemma Sangerman**. 7/6/2018, 19 h. Gratuït. Amb reserva prèvia. Una activitat d'Espais Escrits. Xarxa del territori literari català.

Roger Mas canta Verdaguer

Homenatge a Verdaguer a Vil·la Joana. 10/6/2018, 17 h. Concert a les 19 h. Gratuït

Llegir la realitat. Cosmogonies, somnis i malsons literaris

Totes les comunitats recorren a la paraula per explicar qui són i d'on vénen. Així neix la literatura, un ús de la paraula que és capaç de crear noves realitats i modificar les antigues. A Vil·la Joana, us proposem una aproximació a la diversitat literària Visita d'autor a càrrec d'**Oriol Izquierdo**. 17/6/2018, d'11.30 a 13 h. 7,50 € (Amics: 5 €)

Vil·la Joana i la literatura

Visita comentada a la planta baixa de la casa, on s'explica l'evolució de l'immoble: de masia a escola i a museu dedicat a la literatura. 8/7/2018, de 12 a 13 h. 5 € (Amics: 3 €)

En defensa pròpia: Verdaguer contra la censura

Visita guiada que gira al voltant de l'anomenat "cas Verdaguer". Després del viatge a Terra Santa el poeta radicalitza la seva postura vers el problema de la pobresa a Barcelona, fet que el conduirà a una confrontació amb els poders fàctics, que no tardaran a calumniar i marginar el poeta. 26/7/2018. 5 € (Amics: 3 €)

Verdaguer i Barcelona

Visita comentada al primer pis de Vil·la Joana, dedicat a Verdaguer i a la Barcelona que trepitjà i que el plorà i l'homenatjà després de la seva mort. 26/8/2018, de 12 a 13 h. 5 € (Amics: 3 €)

Rapejant Verdaguer

Visita taller a càrrec de **Pau Llonch**. Activitat que pretén fer accessible l'obra de Verdaguer al públic jove i al mateix temps reflexionar sobre l'art i la paraula com a eina de denúncia per narrar i incidir en la realitat que ens envolta. 28/9/2018, de 17.30 a 20 h. Gratuït. Amb reserva prèvia.

MUHBA Vil·la Joana. Casa Verdaguer de la Literatura de Barcelona (ctra. de l'Església, 104. Baixador de Vallvidrera). Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Modernisme, jazz, BCN

Barcelona i el jazz

Concerts d'estiu al Park Güell

Divendres a les 22 h

Jardins d'Àustria, entrada pel c. Olot, s/n

El jazz va néixer a principis del segle XX com una forma d'expressió espontània dels negres nord-americans, aviat va estendre's amb força per Europa i, posteriorment, arreu del món. En aquests quatre concerts s'evocaran aspectes i episodis de la relació intensa entre Barcelona i el jazz, des de l'arribada, als anys vint, d'aquella nova música vital, desinhibida i alliberadora, fins als nostres dies, en què en alguns cercles d'oients, músics i balladors, el jazz ha esdevingut una part significativa de la manera de viure, sentir i expressar-nos.

Un segle de jazz a Barcelona

Gili-Romani Hot Jazz Cats. 22/6/2018

Recordant Django Reinhardt

Biel Ballester Trio amb Joan Aguiar, violí
29/6/2018

Evocacions del Jamboree i la Cova del Drac

Josep M. Farràs, Toni Solà i Ignasi Terraza Trio
6/7/2018

Louis Armstrong i Barcelona

Jazz Care All Stars. 13/7/2018

Activitats gratuïtes. Amb reserva prèvia.
Amb la col·laboració de B:SM.

La ciutat i el Park

Visites i itineraris

El Park Güell i Barcelona

Itinerari i visita. MUHBA Park Güell, Casa del Guarda, de 9 a 11 h. 3/6/2018, 1/7/2018, 5/8/2018 i 2/9/2018

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer.

Itinerari. MUHBA Park Güell, de 10.30 a 13.30 h. 17/6/2018 i 16/9/2018. Amb la col·laboració de B:SM.

Güell, Gaudí i Barcelona. L'expressió d'un ideal urbà

Visita comentada. MUHBA Park Güell, Casa del Guarda, de 21.30 a 22.30 h. 4/7/2018, 11/7/2018, 18/7/2018 i 25/7/2018

La conquesta dels turons

Itinerari. De 19 a 21.30 h. 4/7/2018 i 18/7/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia. Iníci: MUHBA Turó de la Rovira. Final: porta del Park Güell

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari. MUHBA Park Güell, Casa del Guarda. 10/6/2018 i 9/9/2018, de 10.30 a 12.30; 11/7/2018 i 25/7/2018, de 19 a 21 h. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra

Gaudí i l'aigua

(Vegeu "Els pendants de l'aigua")

Activitats gratuïtes. Amb reserva prèvia.
Amb la col·laboració de B:SM.

Els pendents de l'aigua

MUHBA Casa de l'Aigua

La Casa de l'Aigua la va construir la companyia pública municipal barcelonina Aigües de Montcada entre el 1915 i 1919. Des de la Trinitat Vella s'impulsava l'aigua fins al dipòsit de la Trinitat Nova, on es clorava i des d'on es conduïa a Ciutat Vella, inclosa la Barceloneta. El projecte inicial de proveir també l'Eixample a través del túnel obert fins a Vallcarca no va reeixir.

La Casa de l'Aigua és actualment un conjunt patrimonial de primer ordre on l'ús com a espai museïtzat actiu s'amalgama de manera innovadora amb usos i tallers de caràcter social i cultural.

La Casa de l'Aigua. Conductes, dipòsits i comportes

Visites comentades. Amb la col·laboració de l'Associació per a la Recerca i la Divulgació de la Memòria Històrica de la Trinitat Vella. Primer diumenge de mes, a les 11 i a les 12.30 h. Gratuïtes. Imprescindible reserva prèvia; els altres diumenges: visita lliure de 10 a 14 h. Tancat a l'agost.

L'aigua a Barcino

Itinerari. A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que la feien arribar a tots els punts de la colònia. Paral·lelament, la ciutat estava dotada d'una xarxa de clavegueres que desaguava a les rieres de fora muralles. A les ciutats romanes, l'aigua canalitzada era essencialment pública i es destinava fonamentalment a fonts i termes públiques. 12/7/2018: de 18.30 a 20.30 h. 8/9/2018: de 10.30 a 12.30 h. 8 € (Amics: 5,50 €). Inici: MUHBA Plaça del Rei

Gaudí i l'aigua

El projecte arquitectònic del Park Güell permet conèixer de quina manera Gaudí va projectar una urbanització sostenible a fi de transformar la Muntanya Pelada en un jardí esponerós. 19/7/2018 i 23/9/2018, 11 h. 7,50 (Amics: 5 €). Inici: MUHBA Park Güell, Casa del Guarda

Pous, fonts i sèquies a la Barcelona medieval

Itinerari pel cor de la ciutat per conèixer la configuració de l'espai urbà preindustrial a partir de l'aigua productiva.

Té com a objectiu explicar les principals restes arqueològiques de les infraestructures hidràuliques medievals conservades. 26/7/2018, 18.30 h; 22/09/2018, 10.30 h. 7,5 € (Amics 5 €). Inici: MUHBA Plaça del Rei

De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat

Itinerari d'autor a càrrec de **Manel Martín Pascual** que recorre les infraestructures de l'aigua i pretén explicar la història de l'aigua a llevant de la ciutat. De Montcada, on es visita la mina i els pous, a l'estació elevadora de la Trinitat Vella i vorejant el tram conservat del Rec Comtal fins acabar al dipòsit de la Trinitat Nova.

16/9/2018, 9 h. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: rda. Universitat, 11. Trasllat en autocar fins a Montcada i Reixac. Final: Casa de l'Aigua de Trinitat Nova (Nou Barris)

La Porta de Mar i les termes portuàries

Visita comentada a l'entorn de la porta d'accés principal a la ciutat en època romana per conèixer l'evolució d'aquest espai al llarg del temps. A banda i banda de la porta pel costat del mar hi havia dos conjunts termals, de caràcter públic, construïts entre mitjan segle i principi del II dC. Aquest dos nuclis termals devien ser per a homes i per a dones, tal com es troba en altres llocs de l'imperi. 15/9/2018, d'11.15 a 12.30 h. 5 € (Amics: 3 €). Gratuït. Inici: MUHBA Plaça del Rei

Innovar en el relat de l'aigua i la ciutat

Sessió XIII del Seminari Paisatges Urbans Emergents

Els projectes per abastar la ciutat a partir de captacions d'aigua properes al riu Besòs (Barcino al segle XXI), les mines dels vessants de Collserola, les aigües del Vallès amb els seus aqüeductes i la connexió Ter-Llobregat es retroben entorn de la Casa de l'Aigua. Aquesta alta densitat d'elements patrimonials propicia la innovació en la teoria i pràctica dels itineraris sobre el proveïment de la ciutat i la relació entre urbs, territori i medi ambient.

29/9/2018, de 10 a 13.30 h
Sala d'actes de la Casa de l'Aigua de la Trinitat Nova. C. Garbí, 2, 08033 Barcelona
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

La Guerra Civil a Barcelona

Tot un ventall d'activitats ens permet acostar-nos a la Guerra Civil Espanyola a Barcelona per mitjà d'una part del patrimoni conservat a la ciutat: el Refugi 307 i les bateries antiaèries del turó de la Rovira. A través de la creació es volen recordar les guerres que malauradament encara avui provoquen patiment, morts i desplaçaments de la població.

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

L'itinerari situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel.

5/7/2018, 2/8/2018 i 6/9/2018, de 18 a 21.30 h. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. del Paral·lel, 60, davant del Teatre Arnau. Inclou la visita al Refugi 307.

La Guerra Civil a Barcelona. Revolució i bombardeigs

Itinerari des del MUHBA Plaça del Rei fins al Refugi 307 del Poble-sec que situa el context de la II República, el cop d'estat, els enfrontaments, l'actuació de les autoritats militars i civils i la participació ciutadana.

12/7/2018 i 9/8/2018, de 18 a 21 h. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: MUHBA Plaça del Rei. Final: Refugi 307. Inclou la visita al refugi.

La Barcelona de la guerra i la postguerra. Perspectives des del turó de la Rovira

Una alçada de 262 metres sobre el nivell del mar i una visió de 360° converteixen el turó de la Rovira en un mirador natural privilegiat. Un emplaçament estratègic per a la defensa de Barcelona durant la Guerra Civil.

MUHBA Turó de la Rovira. 11/7/2018, de 19 a 21 h; i 22/8/2018, de 18 a 20 h. 7,5 € (Amics: 5 €)

Maleïdes les guerres (i aquell qui les va fer)

Espectacle poètico-musical sobre les guerres i les seves conseqüències, un cop de puny a l'estómac i un cop de puny a la taula. Diem prou a la barbàrie, la injustícia, la mentida, i ho fem amb la bellesa de la poesia, la música, les paraules i les cançons, les nostres armes de combat són armes de construcció massiva.

Idea i guió **Lali Barenys** i **Carles Beltran**. Música: **Carles Beltran**; paraules: **Lali Barenys**; cant: **Namina**

Aquest espectacle es combinarà amb visites comentades al refugi. MUHBA Refugi 307. 17 i 19/7/2018, 20 i 22 h. 10 €. Imprescindible reserva prèvia. Amb la col·laboració del Districte de Sants-Montjuïc.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

La defensa passiva i activa de la ciutat. El Refugi 307 i les bateries del turó de la Rovira

Visites comentades i itinerari. Dos espais patrimonials decisius per entendre els plans de defensa activa i passiva duts a terme a Barcelona durant la Guerra Civil. La resposta de la població, les institucions municipals i els caps militars de l'exèrcit republicà per fer front al terror aeri que va atemorir la ciutat amb gairebé dos-cents bombardeigs.

9/6/2018 i 15/9/2018, de 10 a 13.30 h. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: MUHBA Refugi 307. Final: Turó de la Rovira

La defensa de la ciutat moderna

El turó de la Rovira és un mirador natural avançat de Collserola triat el 1937 per projectar-hi una de les defenses antiaèries més importants de la ciutat.

MUHBA Turó de la Rovira. 29/9/2018, de 10 a 11 h. 5 € (Amics: 3 €)

Les cases del Bon Pastor

Habitatge i treball a la Barcelona del segle XX

Dels quatre polígons de cases barates que es van construir el 1929, el del Bon Pastor era el més poblat. A l'illa ubicada entre els carrers de Tàrraga-Claramunt i Bellmunt-Barnola es museïtzaran vuit cases, quatre de les quals mostraran l'evolució de l'habitatge i quatre més seran espais expositius dedicats a explicar, a partir de l'habitatge obrer, la història de la ciutat des del Bon Pastor.

Presentació del projecte i visita

Biblioteca del Bon Pastor. C. Estadella, 64, 08030 Barcelona. 13/9/2018. 19 h

This is Barcelona Benvinguts a la ciutat

Començar a conèixer la ciutat on s'ha arribat ajuda a fer-se-la pròpia i a situar-se.

Des del desembre de 2015 el MUHBA ha posat a disposició dels nouvinguts, els refugiats i les institucions d'acollida un programa en diferents idiomes basat en experiències prèvies del museu.

Informació: museuhistoria@bcn.cat

Llegir la ciutat

Casal d'estiu 2018

Us agradaria veure la ciutat com no l'havíeu vist mai abans? Voleu descobrir totes les històries que s'amaguen als seus carrers? No us perdeu el casal, un viatge emocionant en què viureu noves experiències que despertaran la vostra curiositat.

Edat: de 8 a 12 anys. **Data:** del 25 de juny al 6 de juliol
Lloc: Escola Àngel Baixeras. C/ Salvador Aulet, 22, 08002 Barcelona

Inscripcions: www.estiu.fundesplai.org - Tel. 93 551 17 68

Informació: reservesmuhba@bcn.cat - Tel. 93 256 21 22

Centre de Recerca i Debat

Diàlegs d'història urbana i patrimoni

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar noves idees i comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni historicoartístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

178. La cacera de bruixes a Barcelona, segles XV-XVII

Pau Castell Granados. 18/6/2018

179. Història del Poble Espanyol
Sandra Moliner. 17/9/2018

MUHBA Plaça del Rei. 19 h. Gratuïts

Formació

Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric

Com a resultat del curs que ofería una formació especialitzada per a la ideaació i la interpretació d'itineraris urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona, s'han ideat i construït dotze itineraris realitzats pels alumnes que es posaran en pràctica durant els propers mesos.

Gratuïts. Consulteu les dates al web.

Jornades, seminaris i tallers

Gregorio López Raimundo i el PSUC

Nascut a Aragó un 11 de juny, Gregorio López Raimundo emigra a Barcelona de jove. Durant la Guerra Civil milita a les Joventuts Socialistes Unificades i més tard ingressa al PSUC, del qual és secretari general des de mitjan anys cinquanta. Bona part de la seva activitat es desenvolupa al país, i es converteix en referent i símbol de la lluita antifranquista i del moviment obrer i els moviments socials. Hi intervindran: Carme Molinero, UAB; Cristian Ferrer González, UAB, i José Luis Martín Ramos, UAB.

Organitza: Seminari Permanent d'Història del PSUC amb la col·laboració del MUHBA

11/6/2018, de 16 a 20 h. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Barcelona i Buenos Aires

Cloenda del curs Ciutats per pensar Europa.

Buenos Aires i Barcelona són dues ciutats que es van postular com a capitals del segle XX, com París ho havia estat del XIX. Per diverses raons, cap d'elles no va aconseguir ser-ho, però en l'esforç totes dues van esdevenir referències de modernitat i de projecte cultural i ciutadà. En aquest seminari estudiarem les relacions literàries i intel·lectuals entre la capital de Catalunya i la capital de l'Argentina en el període 1900-1960, amb especial atenció a la presència a Buenos Aires d'escriptors i intel·lectuals de Barcelona.

Hi intervindran **Manuel Llanas**, filòleg; **Antoni López**, UV; **Xavier Pla**, UdG, i **Antoni Monterde**, UB.

16/6/2018, de 10 a 14 h
MUHBA Vil·la Joana. Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera). Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

El futbol construeix ciutats.

Barcelona i el futbol al segle XX

A tot arreu el futbol ha canviat les ciutats i ho continua fent avui. Ha estat la base per al sorgiment de clubs esportius i ha contribuït a l'articulació de noves formes de lleure; ha vist créixer un nou espectacle esportiu, i ha ajudat a crear identitats des del barri fins a la ciutat i la nació. També ha estat fonamental per a la construcció d'una trama urbana i un perfil de ciutat a mida dels estadis, per a la integració de col·lectius nous, per a l'articulació d'un relat comunicatiu i per a la creació d'una indústria amb un gran influx econòmic. Són tantes les connexions entre el futbol i les ciutats que és imprescindible posar-les sobre la taula i analitzar-les. Sota l'emparedat de l'impacte del futbol, es presenta el projecte d'una exposició i un simposi internacional sobre futbol i ciutat que tindrà lloc a Barcelona el 2019, així com una taula rodona per reflexionar sobre el fenomen futbolístic i la ciutat al segle XX.

Hi intervindran **Marta Carranza**, Ajuntament de Barcelona; **Joan Roca**, MUHBA; **Carles Santacana**, UB; **Xavier Pujades**, URL, i **Ramon Llopis**, Universitat de València.

27/9/2018, de 17.30 a 20.30 h
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Presentació de publicacions

Imatges per creure. Religió, art i conflicte a Europa i Barcelona, segles XVI-XVII

Sílvia Canalda, Cristina Fontcuberta, Antoni Gelonch i Xavier Torres.

Data a determinar, consulteu el web. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. 19 h. Gratuïta

Barcelona vista del Besòs

Presentació del llibre amb **Patrick Faigenbaum** i **Joan Roca**.
26/6/2018. Institut Barri Besòs. C. Josep Pla, 40, 08019 Barcelona. 19 h. Gratuïta.

Els gremis de Barcelona

Presentació del llibre editat per l'Arxiu Històric de Barcelona. 28/6/2018. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. 19 h. Gratuïta

Espais i relats

Juny-setembre 2018

Vil·la Joana

Ctra. de l'Església, 104 (Valldivera)

Vil·la Joana és la darrera casa que va acollir l'escriptor Jacint Verdaguer. Malalt, va morir-hi el 10 de juny de 1902. Avui és alhora memorial i Casa de la Literatura.

Plantes i animals que inspiren Verdaguer

Itinerari literari i naturalista a càrrec de Pere Aizina 2/6/2018. Gratuït. Coordinat amb el Consorci del Parc Natural de Collserola.

En defensa pròpia: Verdaguer contra la censura

Visita guiada. Una activitat per revivir l'obra de Verdaguer a partir de la seva confrontació amb el poder i la lluita contra la càlumnia i la censura. 26/7/2018. 5 €.

Visita comentada al primer pis de Vil·la Joana, dedicada a Verdaguer i a la Barcelona que trobà el poeta i que el glorificà i l'homenajà després de la seva mort. 26/8/2018. 5 € (Amics: 3 €)

Llegir la realitat. Cosmogonies, somnis i masonismes literaris

Visita d'autora a càrrec d'Òriol Izquierdo 17/6/2018. 750 € (Amics: 5€). Amb reserva prèvia.

Altres recorreguts urbans

Rià, passió i negoci en la construcció de l'Eixample

Itinerari. Un recorregut pels acords i desacords entre el pla Cerdà, les propostes arquitectòniques del modernisme i el noucentisme i la promoció immobiliària des del final del segle XIX fins a mitjan segle XX. 29/7/2018 i 9/9/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: torre de les Aigües, Roger de Llúria, 56

El castell de Torre Baró Nou Barris i Barcelona

La visita comentada al castell de Torre Baró repassa les vicissituds d'aquest edifici des de fou projectat al principi del segle XX fins avui dia, quan ha esdevingut una icona de la ciutat i un equipament per al barri. 30/9/2018. 5 € (Amics: 3 €). Inici: parada 310 del bus 82 a la carretera Alta de les Roquetes

Sis-cents anys de correu a la ciutat de Barcelona. De l'edat mitjana al segle XXI

L'itinerari mostra les singularitats del correu a la ciutat de Barcelona. A càrrec d'Antonio Aguilera. 28/7/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: Pl. Uruguai, davant el Teatre Borràs. Final: edifici de Correu, Pl. Antonio López

Refugi 307

C. Nou de la Rambla, 175

La defensa ciutadana de Barcelona. Quatre-cents metres de galeries d'un dels refugis antiàeris construïts sota terra durant la Guerra Civil.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, visites a les 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

La defensa activa i passiva de la ciutat. El Refugi 307 i les bateries del turó de la Rovira

Itinerari. Dos espais patrimonials decisius per entendre els plans de defensa activa i passiva duts a terme a Barcelona durant la Guerra Civil. La resposta de la població, les institucions municipals i els caps militars de l'exèrcit republicà per fer front al terror aeri que va atemorir la ciutat amb gairebé dos-cents bombardeigs. 9/6/2018 i 15/9/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: MUHBA Refugi 307

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

L'itinerari situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307. 5/7/2018, 2/8/2018 i 6/9/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. Paral·lel, 60, davant del Teatre Arnaus. Inclou la visita al Refugi 307.

Porta de Mar, Domus Avinyó, Domus Sant Honorat i Via Sepulcral Romana

C. Regomir, 7-9; c. Avinyó, 15; c. Fruita, 2; pl. Vila de Madrid

Com s'han incorporat els vestigis arqueològics al patrimoni monumental i al paisatge urbà de la ciutat contemporània?

Dins i fora muralles: poder, higiene i comerç a Barcelona

Itinerari que parteix del portal de mar de Barcino i recorre la muralla romana. 16/6/2018. 8 € (Amics: 5,50 €)

L'habitatge a Barcino

Visita conjunta a dues domus que van pertànyer a personatges importants de la Barcelona romana. La Domus Avinyó, que data del segle I dC, destaca pel ric conjunt de pintures de sostre i parets. La Domus Sant Honorat, construïda al segle IV, conserva en el jardí central habitacions pavimentades amb mosaics policroms geomètrics. 22/7/2018 i 16/9/2018. Inici: MUHBA Via Sepulcral. 8 € (Amics: 5,50 €)

La porta de mar i les termes portuàries de Barcino

Visita comentada a l'entorn de la porta d'acces principal a la ciutat en època romana i l'evolució d'aquest espai al llarg del temps. 15/9/2018. Inici: MUHBA Plaça del Rei. 5 € (Amics: 3 €)

Park Güell

Casa del Guarda, C. Olot, s/n

La relació entre Gaudí i la Barcelona artística i industrial presentada en el singular edifici de la Casa del Guarda.

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell on s'explica el procés de construcció i formalització del parc. 10/6/2018, 11/7/2018, 25/7/2018 i 9/9/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra. Amb la col·laboració de B.S.M.

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda i Itinerari que reseqüestra el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. 3/6/2018, 1/7/2018, 5/8/2018 i 2/9/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M.

Güell, Gaudí i Barcelona. L'expressió d'un ideal urbà

Visita comentada a l'exposició de la Casa del Guarda del Park Güell, un dels pocs exemples d'habitatge modest construït per Antoni Gaudí. La visita al centre del MUHBA fa èmfasi en la relació entre Gaudí i Güell, entre el parc i la ciutat de Barcelona. 4/7/2018, 11/7/2018, 18/7/2018 i 25/7/2018. Gratuït, amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M.

Gràcia 1900. L'aparador burges d'un barri obrer

L'itinerari s'inicia al Park Güell, al barri de la Salut, un indret d'obrador per a les classes treballadores i llhora un dels territoris escollits per les elites barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia, on encara avui podem admirar grans cases del tombant de segle. I on trobem traces dels conflictes i les contradiccions característiques de la metròpoli moderna. 17/6/2018 i 15/9/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Amb la col·laboració de B.S.M.

El Call

Pl. Manuel Ribé, s/n

Situat on hi havia la casa de Jucef Bonhac, teixidor de velles, aborda la trajectòria dels jueus en la història de la ciutat medieval i el seu llegat cultural, que ha perdurat fins als nostres dies.

De la ciutat romana al Palau Reial Major medieval

Visita al MUHBA Plaça del Rei on s'anàlitzava la transformació urbanística de Barcelona des de l'època romana fins a la baixa edat mitjana. 17/6/2018, 14/7/2018, 19/8/2018 i 30/9/2018. 8 € (Amics: 5,50 €)

El port franc i la fàbrica de Barcino

Visita d'autora a càrrec de Marc A. Garcia i Patricia Giménez. Una retrospectiva sobre la història de la Zona Franca i el seu impacte polític, econòmic, ambiental i urbanístic al pla de Barcelona. 20/9/2018. 5 € (Amics: 3 €)

Quin el Call avui el call dels jueus

Una aproximació històrica a les activitats quotidianes del segle al XIV pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del Castell Nou. Inclou la visita a les sèps medievals del carrer de la Fruita i al centre MUHBA El Call. 8/7/2018 i 12/8/2018. 8,50 € (Amics: 6 €)

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10; Pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

Com una petita colònia romana arriba a esdevenir una capital de la Mediterrània?

Pous, fonts i sèquies a la Barcelona medieval

Itinerari per cor de la ciutat per explicar de quina manera l'aigua productiva va configurar l'espai urbà preindustrial. 26/7/2018 i 22/9/2018. 750 € (Amics: 5 €). Inici: Plaça del Rei

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval. 7/7/2018 i 25/8/2018. 8 € (Amics: 5,50 €)

L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri Gòtic

L'itinerari mostra quina era la percepció que es tenia del patrimoni cultural al començament del segle XXI i els debats que hi va haver a l'hora de donar forma a la nova avinguda i monumentalitzar el centre històric amb motiu de la seva obertura. 22/7/2018 i 19/8/2018. Inici: Plaça del Rei. 8,50 € (Amics: 6 €)

Turó de la Rovira

C. Marià Labrènia, s/n (Horta-Guinardó)

Barcelona i la seva història recent des del turó, amb l'Espai arqueològic de la bateria antiàeriana de la Guerra Civil i les barraques bastides a la postguerra.

La defensa de la ciutat moderna

Visita. El turó de la Rovira és un mirador natural avançat de Collserola triat el 1937 per projectar-hi una de les defenses antiàerianes més importants de la ciutat. 29/9/2018. 750 € (Amics: 5 €)

La Barcelona de la guerra i la postguerra. Perspectives des del turó de la Rovira

Visita. Una alçada de 262 metres sobre el nivell del mar i una visió de 360° converteixen el turó de la Rovira en un mirador natural privilegiat. Un emplaçament estratègic per a la defensa de Barcelona durant la Guerra Civil. 11/7/2018 i 22/8/2018. 5 € (Amics: 3,50 €)

La conquesta dels turons

Itinerari des del MUHBA Turó de la Rovira fins al Park Güell que descriu el creixement de la ciutat. Inclou la visita als tres espais recentment museïtzats del MUHBA Turó de la Rovira. 4/7/2018 i 18/7/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10; Pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

Com una petita colònia romana arriba a esdevenir una capital de la Mediterrània?

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat a vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, i al Carmel. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat. 16/6/2018 i 1/9/2018. 8,50 € (Amics: 6 €)

La casa de l'Aigua. Conductes, dipòsits i comportes

Visita comentada al MUHBA Casa de l'Aigua a Trinitat Vella. 3/6/2018 i 17/2/2018 i 2/9/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat

Visita d'autora a les instal·lacions d'abastiment d'aigua de Barcelona des de l'època romana fins a l'actualitat, a càrrec de Manel Martín Pascual. 16/9/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: riera Universitat, 11. Trànsit en autocar.

Oliva Artés

C. Espronceda, 142-146

A les naus d'aquest espai fabril situat al bell mig del Poblenou es presenten, en clau d'història contemporània, diferents temes sobre la formació i trajectòria de la metròpoli barcelonina.

El carrer de Pere IV, espina dorsal del Poblenou industrial

Itinerari per un dels carrers documentats més antics del barri del Poblenou, artèria de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals i via d'entrada a Barcelona. 23/6/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: metro L4, parada Bogatell, sortida c. Pere IV

Fabra i Coats

C. Sant Adrià, 20

La Sala de Calderes de Can Fabra és un espai patrimonial que permet avançar en el coneixement de l'evolució i les funcions del món fabril, tant pel que fa al vessant tècnic com social.

El motor de la fàbrica. La sala de calderes de Fabra i Coats i Sant Andreu

Visita comentada al recinte fabril inaugurat el 1903 que es va adaptar al llarg del temps a les diferents fonts d'energia: carbó, fuel i gas. 15/7/2018 i 30/9/2018. 8 € (Amics: 5,50 €)

Habitatge i treball a la Barcelona del segle XX

Presentació i visita. La museïtzació de vuit cases d'un dels polígons de "cases barates" construïts el 1929, el del Bon Pastor, permet mostrar l'evolució d'aquests habitatges i la història de la ciutat des d'aquest barri de Barcelona. 13/9/2018. Biblioteca del Bon Pastor, c/Estadella, 64

Bon Pastor

C. Barnola

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle XX (1930, 1955, 1980 i 2015)

Interrogar Barcelona

Visita comentada a Oliva Artés, l'espai taller del museu en el qual la història de la ciutat entra en diàleg amb propostes i reflexions sobre l'habitatge urbà i la Barcelona del segle XX. 2/6/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

L'aigua a Barcino

Itinerari A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, sistemes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. 12/7/2018 i 8/9/2018. Inici: Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

Oliva Artés

C. Espronceda, 142-146

A les naus d'aquest espai fabril situat al bell mig del Poblenou es presenten, en clau d'història contemporània, diferents temes sobre la formació i trajectòria de la metròpoli barcelonina.

Cristianisme, visigots i poder a Barcelona, del segle IV al VII

Visita comentada a l'exposició i les restes arqueològiques del palau i l'aula episcopal, el baptisteri i l'església de planta de creu grega. 9/6/2018. 750 € (Amics: 5 €)

La Guerra Civil a Barcelona. Revolució i bombardeigs

Itinerari des del MUHBA Plaça del Rei fins al Refugi 307 del Poble-sec, que situa el context de la República, el cop d'estat, els enfrentaments, l'actuació de les autoritats militars i civils, i la participació ciutadana. 12/7/2018 i 8/8/2018. 8,50 € (Amics: 6 €). Inclou la visita al Refugi 307.

Casa de l'Aigua

Parc de les Aigües de la Trinitat Vella
Torrent de la Perera, s/n

L'abastament d'aigua a la ciutat. Estació de bombatge construïda els anys 1915-1917 per l'Ajuntament de Barcelona.

Fabra i Coats

C. Sant Adrià, 20

La Sala de Calderes de Can Fabra és un espai patrimonial que permet avançar en el coneixement de l'evolució i les funcions del món fabril, tant pel que fa al vessant tècnic com social.

El motor de la fàbrica. La sala de calderes de Fabra i Coats i Sant Andreu

Visita comentada al recinte fabril inaugurat el 1903 que es va adaptar al llarg del temps a les diferents fonts d'energia: carbó, fuel i gas. 15/7/2018 i 30/9/2018. 8 € (Amics: 5,50 €)

Habitatge i treball a la Barcelona del segle XX

Presentació i visita. La museïtzació de vuit cases d'un dels polígons de "cases barates" construïts el 1929, el del Bon Pastor, permet mostrar l'evolució d'aquests habitatges i la història de la ciutat des d'aquest barri de Barcelona. 13/9/2018. Biblioteca del Bon Pastor, c/Estadella, 64

Bon Pastor

C. Barnola

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle XX (1930, 1955, 1980 i 2015)

Interrogar Barcelona

Visita comentada a Oliva Artés, l'espai taller del museu en el qual la història de la ciutat entra en diàleg amb propostes i reflexions sobre l'habitatge urbà i la Barcelona del segle XX. 2/6/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

L'aigua a Barcino

Itinerari A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, sistemes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. 12/7/2018 i 8/9/2018. Inici: Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

Bon Pastor

C. Barnola

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle XX (1930, 1955, 1980 i 2015)

Interrogar Barcelona

Visita comentada a Oliva Artés, l'espai taller del museu en el qual la història de la ciutat entra en diàleg amb propostes i reflexions sobre l'habitatge urbà i la Barcelona del segle XX. 2/6/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

L'aigua a Barcino

Itinerari A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, sistemes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. 12/7/2018 i 8/9/2018. Inici: Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

Bon Pastor

C. Barnola

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle XX (1930, 1955, 1980 i 2015)

Interrogar Barcelona

Visita comentada a Oliva Artés, l'espai taller del museu en el qual la història de la ciutat entra en diàleg amb propostes i reflexions sobre l'habitatge urbà i la Barcelona del segle XX. 2/6/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

L'aigua a Barcino

Itinerari A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, sistemes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. 12/7/2018 i 8/9/2018. Inici: Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

Bon Pastor

C. Barnola

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle XX (1930, 1955, 1980 i 2015)

Interrogar Barcelona

Visita comentada a Oliva Artés, l'espai taller del museu en el qual la història de la ciutat entra en diàleg amb propostes i reflexions sobre l'habitatge urbà i la Barcelona del segle XX. 2/6/2018. Gratuït. Amb reserva prèvia.

L'aigua a Barcino

Itinerari A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, sistemes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. 12/7/2018 i 8/9/2018. Inici: Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

De la ciutat romana al Palau Reial Major medieval

Visita al MUHBA Plaça del Rei on s'analitza la transformació urbanística de Barcelona des de l'època romana fins a la baixa edat mitjana. **17/6/2018, 14/7/2018, 19/8/2018 i 30/9/2018.** 8 € (Amics: 5,50 €)

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10; Pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

Com una petita colònia romana arriba a esdevenir una capital de la Mediterrània?

El port franc i la fàbrica de Barcelona

Visita d'autor a càrrec de **Marc A. Garcia i Patricia Giménez.** Una retrospectiva sobre la història de la Zona Franca i el seu impacte polític, econòmic, ambiental i urbanístic al pla de Barcelona. **20/9/2018.** 5 € (Amics: 3 €)

Pous, fonts i sèquies a La Barcelona medieval

Itinerari pel cor de la ciutat per explicar de quina manera l'aigua productiva va configurar l'espai urbà preindustrial. **26/7/2018 i 22/9/2018.** 7,50 € (Amics: 5 €) Inici: Plaça del Rei

El Palau Reial Major

Visita comentada que recorre els espais que havien format part de l'antic palau dels comtes reis catalans i mostra la transformació de l'antic palau comtal en el Palau Reial Major de Barcelona. **29/7/2018 i 1/9/2018.** 7,50 € (Amics: 5 €)

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval. **7/7/2018 i 25/8/2018.** 8 € (Amics: 5,50 €)

1

L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri Gòtic

L'**itinerari** mostra quina era la percepció que es tenia del patrimoni cultural al començament del segle xx i els debats que hi va haver a l'hora de donar forma a la nova avinguda i monumentalitzar el centre històric amb motiu de la seva obertura. **22/7/2018 i 19/8/2018.** Inici: Plaça del Rei. 8,50 € (Amics: 6 €)

Cristianisme, visigots i poder a Barcelona, del segle IV al VII

Visita comentada a l'exposició i les restes arqueològiques del palau i l'aula episcopal, el baptisteri i l'església de planta de creu grega. **9/6/2018.** 7,50 € (Amics: 5 €)

La Guerra Civil a Barcelona. Revolució i bombardeigs

Itinerari des del MUHBA Plaça del Rei fins al Refugi 307 del Poble-sec, que situa el context de la II República, el cop d'estat, els enfrontaments, l'actuació de les autoritats militars i civils, i la participació ciutadana. **12/7/2018 i 9/8/2018.** 8,50 € (Amics: 6 €). Inclou la visita al Refugi 307.

L'aigua a Barcino

Itinerari A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. **12/7/2018 i 8/9/2018.** Inici: Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

Porta de Mar, Domus Avinyó, Domus Sant Honorat i Via Sepulcral Romana

C. Regomir, 7-9; c. Avinyó, 15; c. Fruita, 2; pl. Vila de Madrid

Com s'han incorporat els vestigis arqueològics al patrimoni monumental i al paisatge urbà de la ciutat contemporània?

2

La porta de mar i les termes portuàries de Barcino

Visita comentada a l'entorn de la porta d'accés principal a la ciutat en època romana, i l'evolució d'aquest espai al llarg del temps. **15/9/2018.** Inici: MUHBA Plaça del Rei. 5 € (Amics: 3 €)

L'habitatge a Barcino

Visita conjunta a dues domus que van pertànyer a personatges importants de la Barcelona romana. La Domus Avinyó, que data del segle I dC, destaca pel ric conjunt de pintures de sostre i paret. La Domus Sant Honorat, construïda al segle IV, conserva el jardí central i habitacions pavimentades amb mosaics policroms geomètrics. **22/7/2018 i 16/9/2018.** Inici: MUHBA Sant Honorat. 8 € (Amics: 5,50 €)

Barcino/BCN

Itinerari. Un viatge d'anada i tornada entre Barcino i Barcelona que permet situar el pòsit deixat per la ciutadania romana i l'impacte de convertir les seves restes en monuments. L'**itinerari** recorre la Via Sepulcral Romana, aqüeductes, muralles, el temple d'August i el subsòl del MUHBA Plaça del Rei. **15/7/2018 i 9/9/2018.** Inici: MUHBA Via Sepulcral. 8 € (Amics: 5,50 €)

Dins i fora muralles: poder, higiene i comerç a Barcino

Itinerari que parteix del portal de mar de Barcino i recorre la muralla romana. **16/6/2018.** Inici: MUHBA Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

El Call

Plta. Manuel Ribé, s/n

Situat on hi havia la casa de Jucef Bonhiac, teixidor de vels, aborda la trajectòria dels jueus en la història de la ciutat medieval i el seu llegat cultural, que ha perdurat fins als nostres dies.

Quan el Call era el call dels jueus

Una aproximació històrica a les activitats quotidianes del segle XII al XIV pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del Castell Nou. Inclou la visita a les sitges medievals del carrer de la Fruita i al centre MUHBA El Call. **8/7/2018 i 12/8/2018.** 8,50 € (Amics: 6 €)

3

Vil·la Joana

Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Vil·la Joana és la darrera casa que va acollir l'escriptor Jacint Verdaguer. Malalt, va morir-hi el 10 de juny de 1902. Avui és alhora memorial i Casa de la Literatura.

Vil·la Joana i la literatura

Visita comentada a la planta baixa de la casa, on s'explica l'evolució de l'immoble: de masia a escola i a museu dedicat a la literatura. **8/7/2018**. 5 € (Amics: 3 €)

Plantes i animals que inspiren Verdaguer

Itinerari literari i naturalista a càrrec de **Pere Alzina**. **2/6/2018**. Gratuït. Coorganitzat amb el Consorci del Parc Natural de Collserola.

4

Verdaguer i Barcelona

Visita comentada al primer pis de Vil·la Joana, dedicat a Verdaguer i a la Barcelona que trepitjà el poeta i que el plorà i l'homenatjà després de la seva mort. **26/8/2018**. 5 € (Amics: 3 €)

En defensa pròpia: Verdaguer contra la censura

Visita guiada. Una activitat per revisar l'obra de Verdaguer a partir de la seva confrontació amb el poder i la lluita contra la calúmnia i la censura. **26/7/2018**. 5 €.

Llegir la realitat. Cosmogonies, somnis i malsons literaris

Visita d'autor a càrrec d'**Oriol Izquierdo**. **17/6/2018**. 7,50 € (Amics: 5 €). Amb reserva prèvia.

Park Güell

Casa del Guarda. C. Olot, s/n

La relació entre Gaudí i la Barcelona artística i industrial presentada en el singular edifici de la Casa del Guarda.

5

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

L'**itinerari** s'inicia al Park Güell, al barri de la Salut, un indret d'esbarjo per a les classes treballadores i alhora un dels territoris escollits per les èlits barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia, on encara avui podem admirar grans cases del tombant de segle, i on trobem traces dels conflictes i les contradiccions característics de la metròpoli moderna. **17/6/2018** i **15/9/2018**. Gratuït. Amb reserva prèvia. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Amb la col·laboració de B:SM.

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell on s'explica el procés de construcció i formalització del parc. **10/6/2018**, **11/7/2018**, **25/7/2018** i **9/9/2018**. Gratuït. Amb reserva prèvia. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra. Amb la col·laboració de B:SM.

Güell, Gaudí i Barcelona. L'expressió d'un ideal urbà

Visita comentada a l'exposició de la Casa del Guarda del Park Güell, un dels pocs exemples d'habitatge modest construït per Antoni Gaudí. La visita al centre del MUHBA fa èmfasi en la relació entre Gaudí i Güell, entre el parc i la ciutat de Barcelona. **4/7/2018**, **11/7/2018**, **18/7/2018** i **25/7/2018**. Gratuït, amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM.

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda i **itinerari** que ressegueix el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. **3/6/2018**, **1/7/2018**, **5/8/2018** i **2/9/2018**. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM.

Gaudí i l'Aigua

Itinerari. El projecte arquitectònic del Park Güell per co-nèixer de quina manera Gaudí va projectar una urbanització sostenible, a fi de transformar la Muntanya Pelada en un jardí esponerós. **19/7/2018** i **23/9/2018**. Inici: MUHBA Park Güell, Casa del Guarda. 7,50 € (Amics: 5 €)

Fabra i Coats

C. Sant Adrià, 20

La Sala de Calderes de Can Fabra és un espai patrimonial que permet avançar en el coneixement de l'evolució i les funcions del món fabril, tant pel que fa al vessant tècnic com social.

6

El motor de la fàbrica. La sala de calderes de Fabra i Coats i Sant Andreu

Visita comentada al recinte fabril inaugurat el 1903 que es va adaptar al llarg del temps a les diferents fonts d'energia: carbó, fuel i gas. **15/7/2018** i **30/9/2018**. 8 € (Amics: 5,50 €)

7

Oliva Artés

C. Espronceda, 142-146

A les naus d'aquest espai fabril situat al bell mig del Poblenou es presenten, en clau d'història contemporània, diferents temes sobre la formació i trajectòria de la metròpoli barcelonina.

Interrogar Barcelona

Visita comentada a Oliva Artés, l'espai taller del museu en el qual la història de la ciutat entra en diàleg amb propostes i reflexions sobre l'hàbitat urbà i la Barcelona del segle XXI. **2/6/2018**. Gratuïta. Amb reserva prèvia.

El carrer de Pere IV, espina dorsal del Poblenou industrial

Itinerari per un dels carrers documentats més antics del barri del Poblenou, artèria de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals i via d'entrada a Barcelona. **23/6/2018**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: metro L4, parada Bogatell, sortida c. Pere IV

8

Casa de l'Aigua

Parc de les Aigües de la Trinitat Vella
Torrent de la Perera, s/n

L'abastament d'aigua a la ciutat. Estació de bombatge construïda els anys 1915-1917 per l'Ajuntament de Barcelona.

De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat

Visita d'autor a les instal·lacions d'abastament d'aigua de Barcelona des de l'època romana fins a l'actualitat, a càrrec de **Manel Martín Pascual**. **16/9/2018**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: rda. Universitat, 11. Trasllat en autocar.

La casa de l'aigua. Conductes, dipòsits i comportes

Visita comentada al MUHBA Casa de l'Aigua a Trinitat Vella. **3/6/2018 i 1/7/2018 2/9/2018**. Gratuïta. Amb reserva prèvia.

9

Bon Pastor

C. Barnola

L'evolució de l'habitatge obrer, 1930, 1955, 1980 i 2015 en un dels primers polígons de Barcelona, construït en 1929.

Habitatge i treball a la Barcelona del segle XX

Presentació i visita. La museització de vuit cases d'un dels polígons de "cases barates" construïts el 1929, el del Bon Pastor, permet mostrar l'evolució d'aquests habitatges i la història de la ciutat des d'aquest barri de Barcelona. **13/9/2018**. Biblioteca del Bon Pastor, c. l'Estadella, 64

10

Refugi 307

C. Nou de la Rambla, 175

La defensa ciutadana de Barcelona. Quatre-cents metres de galeries d'un dels refugis antiaeris construïts sota terra durant la Guerra Civil.

La defensa activa i passiva de la ciutat. El Refugi 307 i les bateries del turó de la Rovira

Itinerari. Dos espais patrimonials decisius per entendre els plans de defensa activa i passiva duts a terme a Barcelona durant la Guerra Civil. La resposta de la població, les institucions municipals i els caps militars de l'exèrcit republicà per fer front al terror aeri que va atemorir la ciutat amb gairebé dos-cents bombardeigs. **9/6/2018 i 15/9/2018**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: MUHBA Refugi 307

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

L'**itinerari** situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307. **5/7/2018, 2/8/2018 i 6/9/2018**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. Paral·lel, 60, davant del Teatre Arnau. Inclou la visita al Refugi 307.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, visites a les 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

Turó de la Rovira

C. Marià Labèrnia, s/n (Horta-Guinardó)

Barcelona i la seva història recent des del turó, amb l'espai arqueològic de la bateria antiaèria de la Guerra Civil i les barraques bastides a la postguerra.

La defensa de la ciutat moderna

Visita. El turó de la Rovira és un mirador natural avançat de Collserola triat el 1937 per projectar-hi una de les defenses antiaèries més importants de la ciutat. **29/9/2018.** 7,50 € (Amics: 5 €)

La Barcelona de la guerra i la postguerra. Perspectives des del turó de la Rovira

Visita. Una alçada de 262 metres sobre el nivell del mar i una visió de 360° converteixen el turó de la Rovira en un mirador natural privilegiat. Un emplaçament estratègic per a la defensa de Barcelona durant la Guerra Civil. **11/7/2018 i 22/8/2018.** 5 € (Amics: 3,50 €)

La conquesta dels turons

Itinerari des del MUHBA Turó de la Rovira fins al Park Güell que descriu el creixement de la ciutat. Inclou la visita als tres espais recentment museïtzats del MUHBA Turó de la Rovira. **4/7/2018 i 18/7/2018.** Gratuït. Amb reserva prèvia.

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, i al Carmel. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat. **16/6/2018 i 1/9/2018.** 8,50 € (Amics: 6 €)

Altres recorreguts urbans

Raó, passió i negoci en la construcció de l'Eixample

Itinerari. Un recorregut pels acords i desacords entre el pla Cerdà, les propostes arquitectòniques del modernisme i el noucentisme i la promoció immobiliària, des del final del segle XIX fins a mitjan segle XX. **29/7/2018 i 9/9/2018.** 8,50 € (Amics: 6 €). Iníci: torre de les Aigües, Roger de Llúria, 56

El castell de Torre Baró, Nou Barris i Barcelona

La **visita comentada** al castell de Torre Baró repassa les vicissituds d'aquest edifici des que fou projectat al principi del segle XX fins avui dia, quan ha esdevingut una icona de la ciutat i un equipament per al barri. **30/9/2018.** 5 € (Amics: 3 €). Iníci: parada 3110 del bus Roquetes

Sis-cents anys de correu a la ciutat de Barcelona. De l'edat mitjana al segle XXI

L'**itinerari** mostra les singularitats del correu a la ciutat de Barcelona. A càrrec d'**Antonio Aguilar.** **28/7/2018.** 8,50 € (Amics: 6 €). Iníci: pl. Urquinaona, davant el Teatre Borràs. Final: edifici de Correus, pl. Antonio López

Barcelona i els indians. Negocis d'ultramar i canvi urbà, 1835-1916

Un **itinerari** que tracta del llegat d'aquells emprenedors que van marxar a fer les amèriques i que, en tornar enriquets, van invertir part de la seva fortuna en la transformació de la ciutat. A càrrec d'**Aymara Arrea** i **Lorena Bou.** **21/7/2018.** 8,50 € (Amics: 6 €). En castellà. Iníci: pla de Palau, 18, davant la Facultat de Nàutica